

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 23.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 13 OKTOBER, 1915.

NO. 41

Blå oktober.

De gyllne skog, som bysa förgåten ståt, när nordan blånde och slog och fästet jämt var grått!

Vid löfets dans och stormens hvissel ljud dock solen bakom molnet fanns som bakom sorgen Gud.

Nu majljus sky huggvalar glesad gren, och öfver bladet bleka by är ett förklarad sken.

Så blå, så blå, en rynd i vårsaffir! Och du, min skog, med solglans på du nu till trollslätt blir.

I morgon skall din böga präkt så slut och skyn bli grå och kronans fall min drömsyn plåna ut.

Men visna glad, ty himlen är dig huld och löser in ditt höstebud med vårens blomsterguld.

En vintertröst och hopp om en ny vår jag känner själf i skofladd bröst när blå oktober står.

Harald Jakobson.

KUNSKAP AR MAKT.

Icke utan en viss oro gör man sig den frågan, när man af rapporterna från krigskadepalatserna får med närliggande vishet veta ämningarna så mycket, att de giftiga gaserna numera spela nästan lika stor roll i kriget som kanonerna, om inte världen ändå till slut kommer att gå upp i gasdöda. Eller ämningarna den kultur som vi kämpat och lidit så mycket för.

Vetenskapen har oenkligen gjort oerhörda framsteg på senare tiden. Vetandet har utöfverat sig betydligt mera gällande än vetet. Men det öfveraskar ändå att komma underfund med, hvilket stort utflyttande det haft på kriskonsten, som man dock i allmänhet föreställt sig vara mer eller mindre barbarisk och ej ha mycket gemensamt med de fredliga idrotterna. Den har emellertid undergått en genomgripande förändring, vill det synes och de stora hufvudsakliga till stånden skulle göras kända sig tämligen enkla, om de oformodadt blifve återställda i spetsen för sina arméer.

Men man får därför inte tro att den nått höjden af sin utveckling. Människosläktet har hos sig obegränsade möjligheter lägs vetenskapliga linjer, fast den ej tycks komma långt i verklig skjutning. Särskildt med hänsyn till krigföring och i allmänhet konsten att göra hvarandra skada är vi helt säkert ännu, med all utveckling, långt ifrån utfläda. Vi bestå på det hela taget en diabolisk intelligens, som är nästan granlös — och ha, i förbigående sagt, roddan kommit så långt att den som hittills ansetts som vår läromästare blifvit snoppligen afskedad från sitt ämbete och förklarad vara en myt, tydligen af den anledningen att man funnit sig vara tusan så mycket styvare själf i det rent inferniska. Medfästelser af utskattad andsedd som en klåpare — och äfven den mest fråtögne får väl medge att han är tämligen gammalmodig och efterblifven. Man har nu också kommit så långt att man godt kan reda sig inom forutan.

Man har dock långt ifrån kommit till slutet på sina resurser. Att i ex-förgifta hvarandra med gas i krig torde om hundra år härefter anses nästan lika primitivt som vi nu betrakta användandet af kastmaskiner och stenblock mot fästningar innan kriget kom till. Tittar man litet på framtiden genom fantasiens perspektiv finner man krigskonsten betydligt utvecklad från dess nuvarande ståndpunkt. Däremot torde man ej kunna upptäcka ringaste skymt af den drömda världsfreden.

I nästa stora världskrig — att det blir flera af den sorten kan man vara tämligen säker om, ifall det nuvarande slutar, medan det ännu finns något folk kvar — torde de giftiga gaserna ej spela samma roll som nu. Möjligen användas de ännu, liksom man fortfarande i kriget på Alpina begagnar sig af den urgamla metoden att rulla ned stora stenar på sina fiender, men kriget i sin helhet har säkerligen öfvergått från att vara kemiskt till en medicinsk. Det blir likare som kommit till fronten, ej för att förbinda de sårade, amputera och i allmänhet öfva sig i kriget utan för att tillintetgöra fienden med baciller. Ja, det kan till och med hända att kriget utvecklas så att regeringarna inte längre behöva krusa riksdagarna

Svenska spioner?

Författaren John Hertz fängslad i Italien och f. d. svenskanadensaren E. Ohlén i Tyskland.

20 ÅRS TUKTHUS.

OHLEN VAL BEKANT BLAND CANADAS ALDRE SVENSKAR

En inom teater- och tidningsmannakretsar ganska känd person, hr John Hertz, som från Italien skrivit korrespondenser till svenska tidningar, såges där ha blifvit häktad för spioneri, och dömd till icke mindre än 20 års tukthus.

Sagesmannen är artisten Carl Palme, som i dagarna återvänder till Stockholm från Italien. Han träffade i Rom en korrespondent till Novoje Vremja, Mikale Semenov, hvilken särskildt hos hr Palmes bekanta begär att bli varsköfd om hans ankomst, när han hade ett meddelande af vikt att göra honom. Detta meddelande rörde just John Hertz. Enligt den framställning om saken som hr Semenov gjorde, hade Hertz vistats i Rom vid utbrottet af det italienska kriget, men då begift sig till Tyskland. Han har nämligen skänt sig i Berlin och hans makt är från denna stad. För någon tid sedan återvände han emellertid till Italien och begaf sig till Genua. Där sågs han ha hämtat bref och dokument och sedan med dessa rest till Milano. Huruvida han själf ursprungligen haft frågarande dokument att skaffa eller om han fått narra sig att för tysk räkning hämta dem, är ej bekant. Han är emellertid under resan i Italien hela tiden ha skuggats af detektiv, och i Milano blif han häktad. Sedan skall processen ha gjorts kort och för cirka 14 dagar sedan sågs den ovannämnda domen ha fallit. Hr Semenov hade så mycket hållre velat meddela hr Palme hvad han bestämt ansåg sig veta i denna sak och han själf var bekant med Hertz och ej trodde honom ha gjort sig skyldig till spioneri. Det borde i alla händelser vara af intresse att få full klarhet i denna affär.

John Hertz är en man på cirka 40 år. Han var i sin ungdom skådespelare vid en del teatersällskap i landsorten, men skifv sig sedan på författarskap, har skrivit ett par romaner och fick 1912 tre aktskådespel "Spindlar" uppförda i Göteborg. Han har långt vistats utomlands, både i Tyskland och Italien, och är gift med en tysk författarinna, syster till målaren Louis Corinth i Berlin. Från Rom har han då och då skrivit korrespondenser till svenska tidningar.

Den för sina affärer gred spanska Cruz Rojados riddareorden och Guatemalas konsulermyndighet för något år sedan i Stockholm mycket om talade generalkonsul E. Ohlén, hvilken för flera år sedan var bosatt i Canada och där torde vara känd bland de äldre svenskarna, befinner sig nu i fängselt förvar i Tyskland, närmare bestämt Hamburg. Han har nämligen till en bekant, en grosshandlare i Stockholm, skrivit ett bref, i hvilket han anhallen om dennes bemyndig till att skaffa en advokat som kan åta sig hans försvar. Han befann sig då, enligt egen uppgift, i fängselt förvar i Hamburg. Orsaken till att han beröfvats friheten uppgaf han ej i sitt bref, och den har ej på annat sätt blifvit känd. Brevet hade rätt genom militärensens inhand det släppte fram.

Oftanämnda grosshandlaren har upplyst att han om Ohlén författande på senaste tid ej kände annat än att Ohlén gjort affärer både i England och Tyskland och rest mellan båda länderna. Det är därför möjligt, att han blifvit misstänkt för spioneri, med något närmare visste sagesmannen icke.

Som vi påpekat är generalkonsul Ohlén väl bekant bland de äldre svenskarna i Canada. Det var på tillstötet han var bosatt här i landet. Han utgaf i Winnipeg den första svenska veckotidningen "Den Skandinaviska Canadianaren". Han var äfven några år anställd vid immigrationskontoret i Winnipeg, och i denna

NAGRA DATA.

Framlidne f. d. statsminister Karl Albert Staaffs lefnadshistoria och lifgörning i korta drag.

Som vi i kortfett omnämnde i förlid nummer afled f. d. statsminister Karl Staaff d. 4 oktober i Stockholm. Vi gifva härnäst några data ur hans lif.

Karl Staaff föddes i Stockholm den 21 jan. 1868 och var son till framlidne teol. dr. Albert Wilhelm Staaff och dennes maka, född Schöbe. Efter af lärd studentexamen blif han till kand. i Uppsala 1884 samt vice häradshofding 1887, och bedref under åren 1892—1895 egen advokatverksamhet.

Sin politiska karriär började han redan under Uppsalatiden, då han var en af ledarne inom den radikala studentföreningen Verdanåd år 1887 invaldes han i riksdagen andra kammar, blif 1905 konsultativt statsråd och deltog i Karlstadskonventionen, då den brännande unionsfrågan af tvungen. Tvende olika gånger har han beklädt posten som kongungens högst rådgivare, första gången 1905—1906, och andra gången 1911—1914. Som statsminister vann han i hög grad det svenska folkets förtroende men också många bittra fiender. I riksdagsarbetet har han spelat en framstående roll, och har under de senare åren förgrundsförut i all svensk politik. Han befrades med många förtroendeuppdrag under hela den tid, han tillhöf riksdagen, sålunda var han vid olika tider ledamot af hemliga utskottet och unionsutskottet 1905 samt vice talman under urtima riksdagen 1909—1910.

S. dog oföft och sörjes närmast af sin broder E. Staaff, professor i romerska språk vid Uppsala universitet.

UR SENASTE SVERIGE-POST.

Anna Oscar afleden. — Förlöfande eldsåda. — Svensk-engliska underhandlingarna.

Stockholms operan har gjort en stor och svarerstillig förlust. D. 19 sept. afled i sitt hem vid Humlegårdsgatan fru Anna Oscar efter en långvarig och svår sjukdom. Med henne bortick en konstnär, hvars framfalle skall väcka förundning och sorg ej endast inom kammrat- och musik-kretsar i Stockholm, utan öfver hela Sveriges land, ja, långt utanför dess gränser. Af naturen begåfvad med en vacker och flyttig soprän, arbetade hon med outtröttlig energi och intresse på att på alla större tälkomningar inom sin konst och hon blif också så mångningom en af de berömde kräfterna inom Operan, ej blott genom sin sångkonst, utan också genom sitt förtärliga spel. Hon besökte äfven Amerika. Född i Stockholm den 29 april 1875, debuterade hon å Operan den 24 november 1891. Hon sörjes närmast af make, operasångaren Oscar.

En af de största eldsåda, som på senaste tid bemött Göteborg, utbröt natten till d. 19 sept. på "Stampen" vid Stampgatans början, där gamla försörjningshemmet ligger. Elden rasade med en förvånande hastighet. Vid brandkårens ankomst hade den redan utbredd sig alltför långt. Sörjningshemmet, af hvilket äfven en tvåvånings gammal maskinflygel anlades. Brandkåren arbetade med otrolig energi till vid 4 tiden på morgonen, då faran för vidare spridning ansågs vara öfver. I magasinbyggnad till Gamlas försörjningsanstalten hade stadens lifmedelskommission ett utplaf af mjöl, efter uppgift värd omkring en kvarts mil. kronor. Allt detta blif förstört. Elden gick vidare fram söder och slingrade sig fram genom källkvarteret. Elden var på morgonsidorna i hufvudsak släckt, eburu alljämt en kräftvande eftersläkning på gick. Stora värden voro då förlorade.

Med anledning af vissa uttalanden i pressen af Svenska telegrafbyråns bemyndigad meddela att vid de svensk-engliska förhandlingarna den svenska delegationen förklarar det vara fullkomligt uteslutet att transitering genom Sverige skulle kunna medgifvas för sådana varor som omfattas i k. brefvet den 9 januari 1915 (vapen och krigsmateriel) och att från engelsk sida ej heller något sådant yrkande framkommit.

E. Ohlén.

stad organiserade har hvarjehanda skandinaviska föreningar. Han var afven med om att grundlägga en del stiftelser i västra Canada, bl. a. Stockholm, Sask., och han deltog äfven, efter hvad vi hört sägas, i bildandet af Svenska missionsförsamlingen i Winnipeg.

Ohlén, som tydligen behållandes af storhetsman, vurnade under vistelsen här i landet för konsulebefattning, hvilken vurn han senare realiserade i Sverige — på ett ganska tragikomiskt sätt. Han var äfven politisk arbetare, som vid valen ifrigt arbetade för det konservativa partiet, ja, så ifrigt, att han anklagades för valfusk. Omkring 1895 flyttade han till Montreal.

Belgrad i fiendehand.

Bulgarien bryter med Serbien. — Ministerkris i Grekland, där allierade trupper landsatts. — Allierade framgångar på västfronten och rysk offensiv på östfronten.

Svensk handel lider af minutläggning i Östersjön.

Onsdagen den 6 oktober. Britiska trupper började i går land-sättas vid Saloniki. Franska trupper landsatta en och en half mil från staden. De sändas så fort ske kan till Giegeell på den serbiska gränsen. Stora tyska och österrikiska trupper hafva infallit i Serbien, enligt meddelande från Berlin. De hafva öfver-gått Drina, Save och Donau på flera platser och fått fast fötstap.

Fältmarskalk Loman von Sanders, som varit den tyske befälhavaren öfver de turkiska trupperna i Europa, har anlänt till Philippopolis, Bulgarien, där han sammanträffat med kung Ferdinand.

Under den sista månaden hafva britiska trupper vid Dardanellerna avancerat cirka 300 yards på hela centern af den fyra mil långa Suvialfronten.

Alexander Zaimis har antagit kallelsen att blifva Greklands premiärminister och har bildat ministär. Själfr är han stats- och utrikesminister, och öfriga medlemmar af ministären äro: M. Gounaris, inrikesminister, general Yanakitsas, krigsminister, amiral P. Countouryotis, sjöminister, Stephen Dragoumis, finansminister, M. Theotokis, undervisningsminister, D. G. Rhalis. (Forts. å sid. 4.)

Konstantin af Grekland, som nu fått mycket hufvudvärk.

han stats- och utrikesminister, och öfriga medlemmar af ministären äro: M. Gounaris, inrikesminister, general Yanakitsas, krigsminister, amiral P. Countouryotis, sjöminister, Stephen Dragoumis, finansminister, M. Theotokis, undervisningsminister, D. G. Rhalis. (Forts. å sid. 4.)

Svar järnvägsolycka.

I en järnvägsolycka mellan Ambate och Curaray i måndags f. v. blifvo tjugo personer dödade. Ett tag utbrände och föll i Curaray-floden.

Köper fartyg.

Från Stockholm meddelades d. 2 okt. att Svenska Amerika-linien äro köpt Holland-Amerika-liniens ägarer Postdam, hvilken förut gått mellan New York och holländska hamnar.

Japanska riksdagen ajournerar.

Den japanska riksdagen har ajournerat för att åter sammanträda den 29 nov. då kejsar Yoshihitos tronbestigning och därmed förenade ceremonier blifva avslutade.

Världsrekord.

I en automobilutfärd på den nya Sheepshead Bay banan i lördags slog Gil Anderson världsrekord i det han åkte i genomsnitt 102.56 mil i timmen. Han vann därigenom Astorparken och \$50,000.

Förlöst?

Man har nu uppgifvit allt hopp om den norska ängaren Kronprins Olav, kapten Jensen, som med en besättning på 23 man lämnade Sydney, N. S., den 24 september. Den skulle för nära två veckor sedan varit i Montreal och har med all sannolikhet gått under.

Hensk explosionsolycka.

En explosion inträffade i onsdags kväll i Aetna Explosive Co., i Emportum, Pa. En stor kvantitet med rökfritt krut för de allierade explosionerna, och fyra personer dödades och flera sårades. Man tror, att ren olycks-händelse föreligger.

Carranza erkännes.

Den pan-amerikanska konferensens medlemmar, som sammanträd i Washington, beslöt i lördags enhälligt att till sina respektive regeringar rekommendera det parti, som ledes af Carranza, som de facto regering i Mexiko. Statssekreteraren Lansing erkände å Förenta Staternas vägnar general Carranzas parti.

Måste stå till rätta.

Polisdömar P. A. Macdonald i Winnipeg fällde i fredags det utslag, att de fyra ministrarna, som anklagats för att hafva bedragt provinsen, skola stå till rätta. Försvaradvokaterna gjorde allt för att få saken mot f. d. attorney-general James H. Howden afskrifven, men förgäfves. De anklagades borgen bestämdes till \$50,000.

Belgrad i fiendehand.

Bulgarien bryter med Serbien. — Ministerkris i Grekland, där allierade trupper landsatts. — Allierade framgångar på västfronten och rysk offensiv på östfronten.

Svensk handel lider af minutläggning i Östersjön.

Onsdagen den 6 oktober. Britiska trupper började i går land-sättas vid Saloniki. Franska trupper landsatta en och en half mil från staden. De sändas så fort ske kan till Giegeell på den serbiska gränsen. Stora tyska och österrikiska trupper hafva infallit i Serbien, enligt meddelande från Berlin. De hafva öfver-gått Drina, Save och Donau på flera platser och fått fast fötstap.

Fältmarskalk Loman von Sanders, som varit den tyske befälhavaren öfver de turkiska trupperna i Europa, har anlänt till Philippopolis, Bulgarien, där han sammanträffat med kung Ferdinand.

Under den sista månaden hafva britiska trupper vid Dardanellerna avancerat cirka 300 yards på hela centern af den fyra mil långa Suvialfronten.

Alexander Zaimis har antagit kallelsen att blifva Greklands premiärminister och har bildat ministär. Själfr är han stats- och utrikesminister, och öfriga medlemmar af ministären äro: M. Gounaris, inrikesminister, general Yanakitsas, krigsminister, amiral P. Countouryotis, sjöminister, Stephen Dragoumis, finansminister, M. Theotokis, undervisningsminister, D. G. Rhalis. (Forts. å sid. 4.)

Konstantin af Grekland, som nu fått mycket hufvudvärk.

han stats- och utrikesminister, och öfriga medlemmar af ministären äro: M. Gounaris, inrikesminister, general Yanakitsas, krigsminister, amiral P. Countouryotis, sjöminister, Stephen Dragoumis, finansminister, M. Theotokis, undervisningsminister, D. G. Rhalis. (Forts. å sid. 4.)

Svar järnvägsolycka.

I en järnvägsolycka mellan Ambate och Curaray i måndags f. v. blifvo tjugo personer dödade. Ett tag utbrände och föll i Curaray-floden.

Köper fartyg.

Från Stockholm meddelades d. 2 okt. att Svenska Amerika-linien äro köpt Holland-Amerika-liniens ägarer Postdam, hvilken förut gått mellan New York och holländska hamnar.

Japanska riksdagen ajournerar.

Den japanska riksdagen har ajournerat för att åter sammanträda den 29 nov. då kejsar Yoshihitos tronbestigning och därmed förenade ceremonier blifva avslutade.

Världsrekord.

I en automobilutfärd på den nya Sheepshead Bay banan i lördags slog Gil Anderson världsrekord i det han åkte i genomsnitt 102.56 mil i timmen. Han vann därigenom Astorparken och \$50,000.

Förlöst?

Man har nu uppgifvit allt hopp om den norska ängaren Kronprins Olav, kapten Jensen, som med en besättning på 23 man lämnade Sydney, N. S., den 24 september. Den skulle för nära två veckor sedan varit i Montreal och har med all sannolikhet gått under.

Hensk explosionsolycka.

En explosion inträffade i onsdags kväll i Aetna Explosive Co., i Emportum, Pa. En stor kvantitet med rökfritt krut för de allierade explosionerna, och fyra personer dödades och flera sårades. Man tror, att ren olycks-händelse föreligger.

Carranza erkännes.

Den pan-amerikanska konferensens medlemmar, som sammanträd i Washington, beslöt i lördags enhälligt att till sina respektive regeringar rekommendera det parti, som ledes af Carranza, som de facto regering i Mexiko. Statssekreteraren Lansing erkände å Förenta Staternas vägnar general Carranzas parti.

Måste stå till rätta.

Polisdömar P. A. Macdonald i Winnipeg fällde i fredags det utslag, att de fyra ministrarna, som anklagats för att hafva bedragt provinsen, skola stå till rätta. Försvaradvokaterna gjorde allt för att få saken mot f. d. attorney-general James H. Howden afskrifven, men förgäfves. De anklagades borgen bestämdes till \$50,000.

Fiskeristudier.

Superintendenten för Norges fiskeriväsende har anställt undersökningar angående Canadas sillfiske.

NYUPPTACKTA STRÖMMAR.

EN INTRASSANT OCH LARORIK RAPPORT VANTAS.

Dr. John Hjort, superintendent för Norges fiskeriväsende, har gjort en del märkliga undersökningar och upptäckter här i Canada. Dr. Hjort anställdes öfverenskommande med den norska regeringen af Canadas regering för att undersöka sillfisket i Canada och afläga rapport därom. Hans arbete ansågs vara af sådant värde, att man återvände från den norska regeringen, att han fick kvarstanna längre. Han tillbrakte ett helt år här, studerande sillfisket i sällskap med en del fiskarna på området. Under sina resor i vatten på Canadas ostkust upptäckte Dr. Hjort två viktiga källa strömmar omkring 100 fot under vattentytan. En af dessa går förbi Anticosti i St. Lawrence-kanalen, och den andra går förbi Sable Island, och söker sig väg in i Bay of Fundy, där den till sist kommer upp till ytan och försäkras den täta dimma, som ofta är vanlig i denna trakt. För den antagliga orsaken till och effekten af detta kommer att redogöras i den rapport, som Dr. Hjort, hvilken nu åter är i Norge, kommer att tillställa Hon. J. D. Hazen.

Man har länge undrat, hvarför den canadensiska sillen varit den skottiska och norska underlägsen i kvalitet. Dr. Hjort har funnit, att detta beror på att de canadensiska fiskarna taga sill nära stranden, som kommit in för att leka, medan de skottiska fiskarna fånga sill, som aldrig lekt och som kallas fetsill. Den skottiska sill, som fångas, är tre år gammal, medan den canadensiska är fyra. Skottarna fånga sin ute på havet och canadensarna nära stranden. Problemet är nu att upptäcka, hvar den yngre sillen kan påträffas i canadensisk vatten. Dr. Hjort kommer att behandla detta i sin rapport, hvilken med all sannolikhet kommer att lägga grunden till bättre fiskeriförhållanden i Canada.

Affiden författare.

Författaren Francis Fortinault, medlem af franska akademien, afled i onsdags i Paris i en ålder af 102 år.

Förändringar i ministären.

Flera förändringar ha ägt rum i den federala ministären. Hon. Louis Coderre, statssekreterare sedan 1912 har utgått för att blifva domare i Quebecs högsta domstol. Hon. P. E. Blondin, minister af inland revenue, öfverflyttar till statsdepartementet och efterträdes af E. L. Patenaude, M.P.P. for La Prairie.

Mayorns styrpris.

Mayor William Hale Thompson i Chicago har gjort hvad ingen annan chef för Chicagos stadstyrelse velat eller vågat utan antingen vägrat eller undvikit. Han har förbjudt all utskänkning där i staden om söndagar. Detta förbud har visserligen tillhört statens lagar i sjuttio års tid med straffbestämmelse om böter till ett maximum belopp af \$200 för hvarje öfverträdelse, men så vidt Chicago angår har den lagen varit en död bok-staf. Chicago har 7,158 krogar.

Nya guvernörer.

Af ministären i Ottawa tillkännagafs i tisdags f. v., att dr. R. G. Brett vann utnämnt till lieutenant-governor för Alberta och R. S. Lake, f. d. M.P. for Qu'Appelle, till lieutenant-governor för Saskatchewan. För dr. Bretts lefnadshistoria redogjorde vi för några veckor sedan. Angående den nya guvernören i Saskatchewan kunna vi upplysa, att han varit i Canada sedan 1883. Från 1888 till 1894 representerade han Grenfell valkrets i Northwest Territory. Inga tillfälliga församling och representerade Qu'Appelle i undehuset från 1904. 1908 blif han omvald.

Kvinnorna rösta.

Från Kristiania, Norge, telegraferades i tisdags f. v., att landets kvinnor för första gången röstade i allmänt val samma dag. 170,000 nya namn stå nu på röstlängderna. Man tror, att socialisterna genom kvinnornas röster skola göra flera vinster i stortingsval och blifva det starkaste partiet, ehuru regeringen väntar att kunna kvarstå genom en kombination af de politiska grupper. Socialisternas program omfattar hufvudsakligen antimilitarisk propaganda. På regeringens program märkas spänningsmonopol, ålderdomsförsäkring och starka restriktioner för alkoholförsäljningen. Norges storting beslöt som bekant den 11 juni 1913 att utsträcka röst-rätten till alla norska kvinnor utan afseende på hvilken inkomstkatt de betala.